

Верховний
Суд

Актуальні підходи практики КАС ВС щодо вини

Ігор Олендер,
д.ю.н., суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді

Верховний
Суд

Концепція вини

Податкові
відносини

+

Стаття 67
Конституції
України як
першоджерело

Реалізація
обов'язку
сплачувати
податки
і збори
в порядку
та розмірах,
установлених
законом

Верховний
Суд

Концепція вини

Невиконання податкового обов'язку можна підтвердити повідомленням щодо аварійного (незапланованого) відключення постачання електроенергії в умовах воєнного стану, суб'єкта господарювання до сфери обслуговування якого належить таке підприємство, зокрема скріншотом повідомлення в месенджері (Viber, Telegram, тощо) і мобільних додатках.

(постанова КАС ВС від 06.12.2023 у справі № 280/6502/22)

Верховний
Суд

Концепція вини

Винне діяння (дія чи бездіяльність) як податкове правопорушення (стаття 109)

Умисел, якщо існують доведені контролюючим органом обставини, які свідчать, що платник удавано, цілеспрямовано створив умови, які не можуть мати іншої мети, крім як невиконання або неналежне виконання вимог, установлених Податковим кодексом України та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи

Верховний
Суд

Концепція вини

За загальним правилом, сплата податків та зборів у встановлених законодавством розмірах є обов'язком, що не залежить від встановлення вини платника податків.

(постанова КАС ВС від 14.02.2024 у справі № 809/1556/17)

Верховний
Суд

Концепція вини

Щодо правовідносин з періодами до 01.01.2021 установлення вини не вбачається можливим.

(постанова КАС ВС від 14.02.2024 у справі № 809/1556/17)

Верховний
Суд

Концепція вини

Вина є характеризуючою обставиною дій / бездіяльності особи, яка повинна та може дотримуватися правил і норм, установлених Податковим кодексом України, і в податкових правопорушеннях завжди нерозривно пов'язана з установленням умислу.

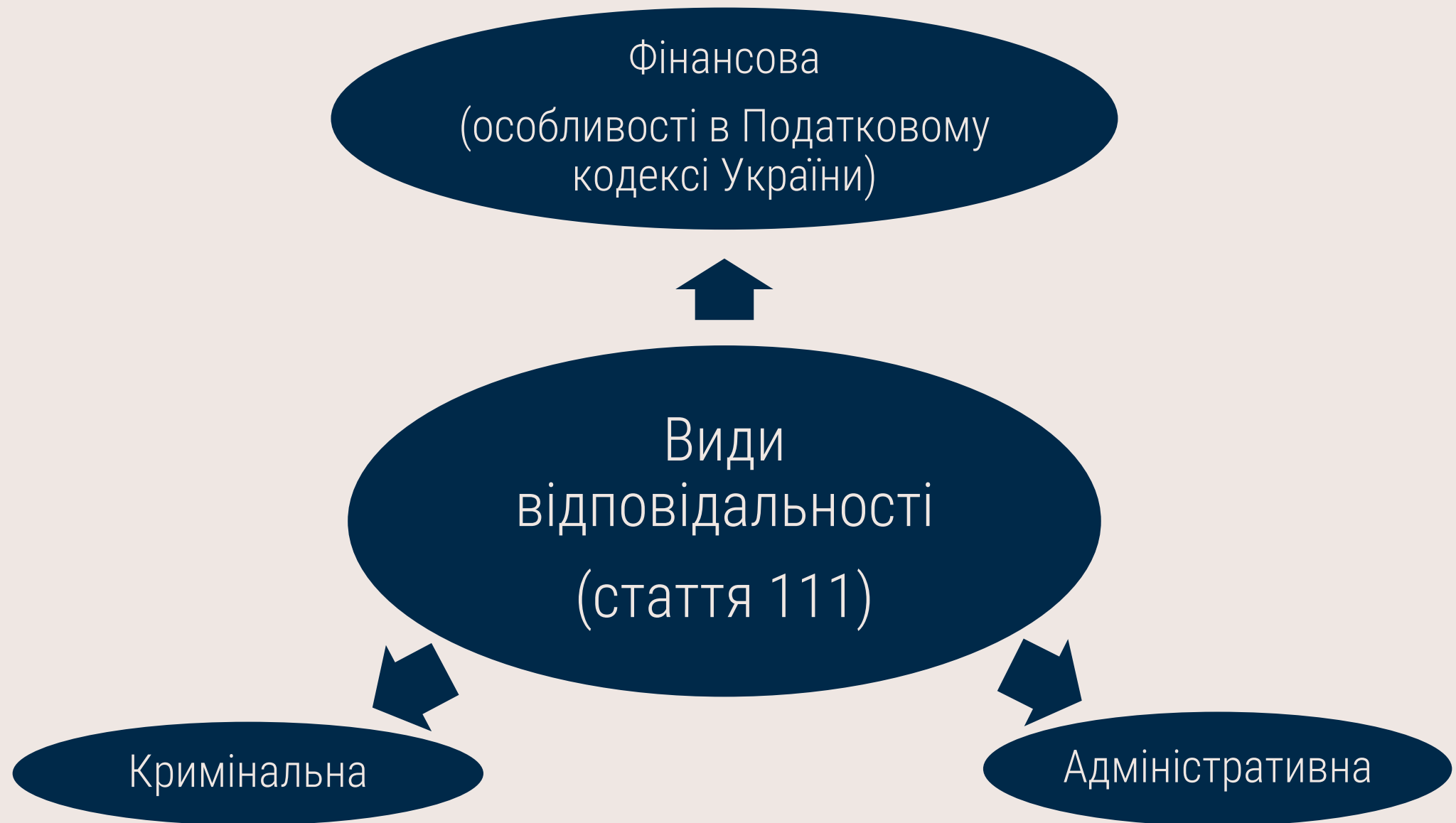

(постанова КАС ВС від 05.10.2023 у справі № 520/14773/21)

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Платник мав можливість
для дотримання правил
і норм, за порушення
яких Податковий Кодекс
України встановлює
відповідальність

Платник не вжив
достатніх заходів
щодо дотримання
цих правил і норм

Особа вважається
винною у вчиненні
правопорушення
(стаття 112)

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Для встановлення наявності вини контролюючий орган має довести, що платник діяв нерозумно, недобросовісно та без належної обачності, вчиняючи дії або допускаючи бездіяльність, за які встановлена відповідальність.

(постанова КАС ВС від 27.06.2024 у справі № 200/5428/23)

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Вчинені умисно діяння
зумовили (стаття 123
Податкового кодексу України)

Використання платником чи його посадовими особами сум, не сплачених до бюджету внаслідок отримання / застосування податкової пільги, не за призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання згідно із законом з питань відповідного податку, збору, платежу, крім іншої відповідальності, визначеної цим Кодексом

Визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання та/або іншого зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи

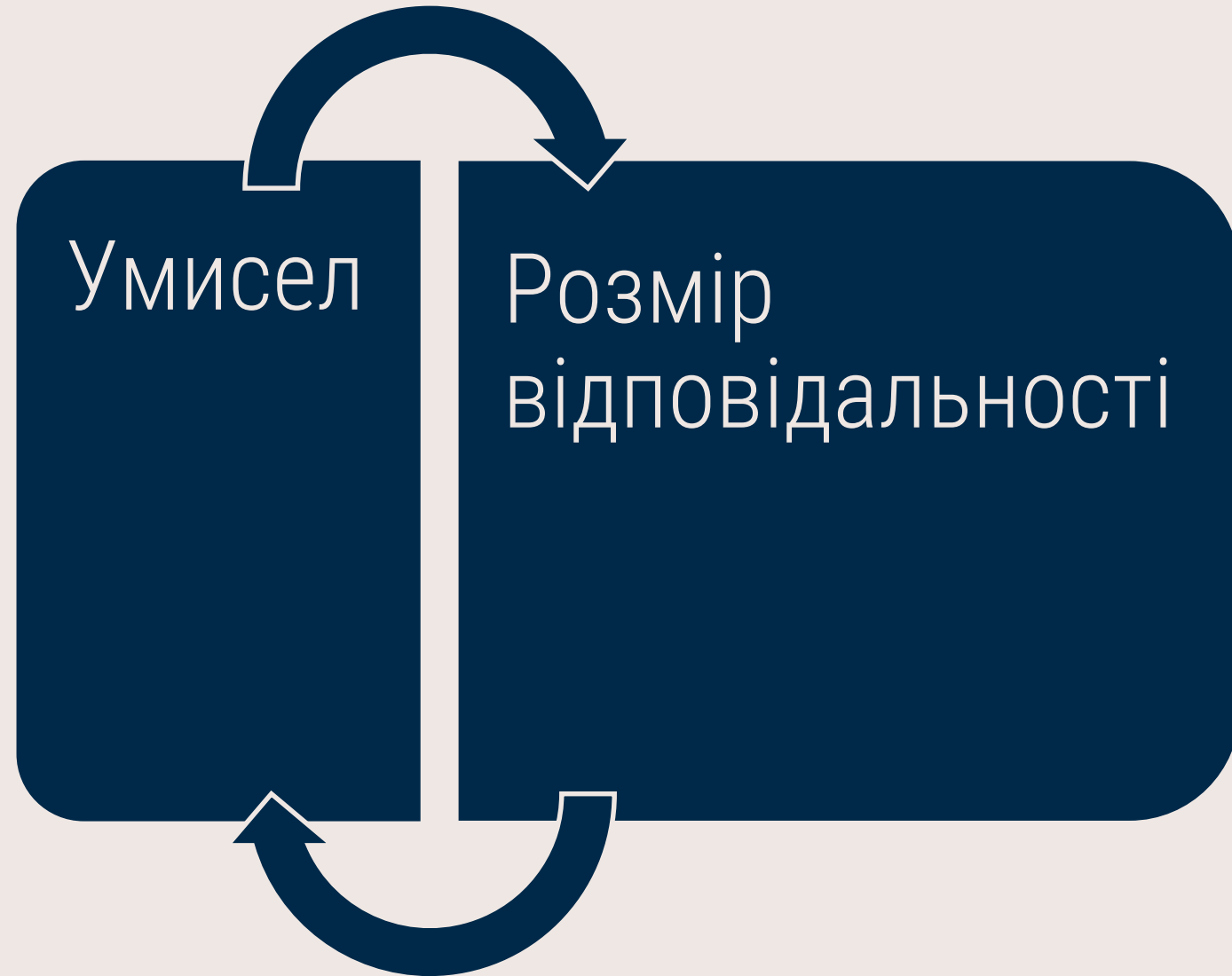
Зменшення суми бюджетного відшкодування та/або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Суди не мають права скасовувати податкове повідомлення-рішення в повному обсязі, не вирішивши питання щодо правомірності застосованого до платника штрафу в частині правопорушення, яке згідно з фактичними обставинами справи не пов'язано з наявністю умислу.

(постанова КАС ВС від 30.04.2024 у справі № 160/22731/21)

Верховний
Суд

Застосування положень Податкового кодексу

Незазначення відповідних обставин в акті перевірки зумовлює те, що діяння платника у зв'язку з такими обставинами не підлягають кваліфікації як умисні.

(постанова КАС ВС від 19.04.2024 у справі № 580/5283/23)

—
Верховний
Суд

Дякую за увагу!